

ШУТЬ Богдан

*аспірант кафедри фізичної культури та спорту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ПЛАЧИНДА Тетяна

*доктор педагогічних наук, професор
професор кафедри фізичної культури та спорту
Національного університету
«Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»*

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОЇ ПІДГОТОВКИ МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ ДО ПРОФЕСІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ

Сучасний розвиток системи фізичної культури і спорту, а також трансформаційні процеси у сфері вищої освіти зумовлюють підвищення вимог до професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту. Суспільство потребує компетентних фахівців, здатних ефективно організовувати навчально-тренувальний процес, застосовувати інноваційні педагогічні технології, здійснювати підбір засобів і методів фізичного виховання, а також сприяти формуванню здорового способу життя різних груп населення. У зв'язку з цим важливого значення набуває підготовка фахівців фізичної культури і спорту, які володіють високим рівнем професійної компетентності, педагогічної майстерності та готовності до ефективно професійної діяльності. У цьому контексті важливим є дослідження організаційно-педагогічних умов, які забезпечують ефективність професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту. Визначення та наукове обґрунтування таких умов сприятиме підвищенню якості освітнього процесу у закладах вищої освіти, формуванню професійної готовності здобувачів освіти та забезпеченню їх успішної реалізації у майбутній професійній діяльності.

Метою дослідження є аналіз та теоретичне обґрунтування організаційно-педагогічних умов, що сприяють підвищенню ефективності підготовки майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до професійної діяльності.

Виклад основного матеріалу. Підготовка майбутніх фахівців фізичної культури і спорту є складним і багатокомпонентним процесом, спрямованим на формування професійної компетентності, педагогічної майстерності та готовності до ефективно професійної діяльності. Сучасні тенденції розвитку системи фізичної культури і спорту, а також трансформаційні процеси у сфері вищої освіти зумовлюють необхідність удосконалення змісту, форм і методів підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту до професійної діяльності.

Аналіз науково-педагогічної літератури свідчить, що ефективність професійної підготовки значною мірою залежить від створення відповідних організаційно-педагогічних умов у процесі навчання у закладах вищої освіти. Організаційно-педагогічні умови розглядаються у роботах Н. Башавець, Ю. Дутчак, Т. Круцевич, Є. Приступа, С. Прядко, Л. Сущенко, О. Шиян, Т. Чопик та ін., як сукупність взаємопов'язаних чинників освітнього середовища, що забезпечують ефективну реалізацію освітнього процесу, сприяють формуванню професійної компетентності здобувачів освіти та підвищують результативність їхньої професійної підготовки.

Науковці І. Гончаренко й О. Шевченко у своїй роботі зазначають, що «... педагогічна діяльність учителя фізичної культури є дуже специфічною, адже спрямована на розвиток фізичних якостей та здібностей особистості у тісній інтеграції зі здоровим способом життєдіяльності. Тому сучасний соціум ставить перед учителем такі «вимоги», відповідно до яких він має бути творчим та відповідальним, постійно працює над собою та вдосконалюється, самостійно може розробляти авторські навчальні програми, підбирати методи, стратегії та засоби, які якомога ефективніше будуть впливати на фізичний розвиток та вдосконалення учнів» [1].

Ми погоджуємось з думкою науковців, яка вказує на необхідність удосконалення системи професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту у закладах вищої освіти. Особливої актуальності набуває пошук та наукове обґрунтування організаційно-педагогічних умов, що забезпечують формування професійної компетентності, розвиток педагогічної майстерності та готовності майбутніх фахівців до ефективної професійної діяльності. Саме створення цілісної системи таких умов сприятиме підвищенню результативності освітнього процесу, інтеграції теоретичної та практичної підготовки, а також формуванню здатності майбутніх фахівців фізичної культури та спорту успішно реалізовувати навчально-тренувальний процес у сучасних умовах розвитку галузі.

На думку Т. Плачинди «... підготовка фахівців фізичної культури та спорту має орієнтуватися на розвиток таких важливих компетентностей, як здатність до інноваційної педагогічної діяльності, вміння ефективно працювати в умовах групових тренувань, управління навчально-виховним процесом, а також адаптація до змінних соціально-економічних і культурних реалій. Завдяки такому підходу фахівці зможуть не лише передавати свої знання та навички, а й бути джерелом натхнення для підростаючого покоління, сприяючи розвитку спортивних досягнень та формуванню здорового способу життя» [2].

На наш погляд, досягнення зазначених результатів можливе за умови цілеспрямованої організації освітнього процесу у закладах вищої освіти, що передбачає створення системи організаційно-педагогічних умов, спрямованих на формування професійної компетентності, педагогічної майстерності та

готовності майбутніх фахівців фізичної культури і спорту до ефективної реалізації професійної діяльності.

Узагальнення та систематизація наукових доробків вітчизняних учених у галузі освіти дали змогу виокремити низку організаційно-педагогічних умов, що, на нашу думку, забезпечують ефективне формування компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою. До них відносимо: формування педагогічної майстерності майбутніх фахівців фізичної культури та спорту з урахуванням специфіки професійної діяльності; організацію контекстного навчання, спрямованого на інтеграцію теоретичних знань і практичних умінь; формування позитивної мотивації до майбутньої професійної діяльності; а також розвиток професійної рефлексії й особистісної саморегуляції. Реалізація зазначених умов сприяє підвищенню ефективності професійної підготовки та формуванню готовності майбутніх фахівців фізичної культури та спорту до результативної професійної діяльності.

Отже, сучасні тенденції розвитку системи фізичної культури і спорту та трансформаційні процеси у сфері вищої освіти зумовлюють необхідність удосконалення професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту. У ході дослідження встановлено, що ефективність такої підготовки значною мірою залежить від створення та реалізації відповідних організаційно-педагогічних умов, спрямованих на формування професійної компетентності, педагогічної майстерності та готовності майбутніх фахівців до ефективної професійної діяльності. Реалізація визначених організаційно-педагогічних умов сприятиме підвищенню якості освітнього процесу у закладах вищої освіти, інтеграції теоретичної та практичної підготовки, а також формуванню здатності майбутніх фахівців фізичної культури та спорту ефективно організовувати навчально-тренувальний процес і сприяти формуванню здорового способу життя різних груп населення. Перспективи подальших досліджень вбачаємо у розробленні методичного забезпечення реалізації визначених організаційно-педагогічних умов у системі професійної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури та спорту.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Гончаренко І. Шевченко О. Особливості педагогічної майстерності майбутніх учителів фізичної культури. *Health & Education*. Вип. 4, 2023. С. 240 - 245.
2. Плачинда Т. Формування педагогічної майстерності у майбутніх фахівців фізичної культури та спорту. Освітні практики та технології у фізичній культурі і спорті в умовах сучасних викликів. Монографія; за ред. Пристинського В.М. Пристинської Т.М. Слов'янськ: ДВНЗ «Донбаський державний педагогічний університет», 2025. 810 с. С. 476 - 491.